

MARKUS

3:1-19

Jezus geneest op de sabbat en stelt twaalf apostelen aan.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/markus/3-1-19

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Jezus en de Joodse sabbatstraditie	3 min	4
2	De sabbat is er voor de mens	2 min	5
3	De man met de verschrompelde hand	3 min	6
4	Jezus stelt Zijn tegenstanders voor een dilemma	3 min	8
5	Goeddoen op de sabbat	3 min	10
6	De toorn van Jezus en rechtvaardige boosheid	4 min	12
7	Angst als nuttige maar gevaarlijke emotie	4 min	14
8	Boos worden zonder te zondigen	2 min	16
9	Waarom de hardheid van hun hart Jezus bedroefde	4 min	17
10	Het bevel om de hand uit te strekken	2 min	20
11	Gods bevel geeft kracht tot gehoorzaamheid	3 min	21
12	De geboden van Christus als beloften	2 min	23
13	Farizeeën en Herodianen tegen Jezus	3 min	24
14	Jezus verdeelt de mensheid in twee kampen	2 min	25

15	Menigten komen uit alle streken naar Jezus	2 min	26
16	Nieuwsgierige menigten en het gereedstaande schip	3 min	27
17	Jezus kiest twaalf apostelen	3 min	29
18	Gebed en de keuze van de twaalf	3 min	30
19	De grote verantwoordelijkheid bij hun keuze	5 min	32
20	Trouw tot in de dood	3 min	34
21	Vier doelen van het apostelschap	2 min	36
22	Uitgekozen om bij Jezus te zijn	3 min	37
23	Uitgezonden en opgeleid om te prediken	4 min	38
24	Macht over ziekte en demonen	2 min	40
25	De namen van de eerste apostelen	2 min	41
26	Simon de Zeloot, Taddeüs en Judas	2 min	42
	Om verder te lezen		43

1

Jezus en de Joodse sabbatstraditie

We gaan nu naar het Evangelie van Markus. De vorige keer dat we naar Markus keken, hebben we hoofdstuk 2 afgerond. Aan het einde van hoofdstuk 2 was er een controverse over de sabbat. De sabbat was een zeer omstreden kwestie tijdens de bediening van Jezus, omdat die centraal stond in de Joodse opvatting over de verbondenheid van Israël met God. In Exodus hoofdstuk 31 zei God tegen Israël dat het houden van de sabbat het teken was van het verbond dat Hij bij de berg Sinaï met hen als volk had gesloten. Het was dat verbond bij de berg Sinaï waardoor Israël als een bijzonder volk werd aangemerkt. Zonder dat verbond zouden ze gewoon een volk als alle andere zijn.

In de eeuwen vóór Christus was Israël zichzelf op grond van dat verbond dat Hij had gesloten, gaan zien als Gods uitverkoren volk. Ze waakten angstvallig over de onderscheidende kenmerken waaraan te zien was dat zij het verbondsvolk waren. Er waren twee van zulke onderscheidende kenmerken. Het ene was de besnijdenis en het andere was het houden van de sabbat.

Jezus werd als baby besneden, zoals we in hoofdstuk 1 of 2 van het Evangelie van Lukas lezen, maar daar had Hij niets over te zeggen. Hij had wel iets te zeggen over de manier waarop Hij de sabbat hield. Hij deed voortdurend dingen op de sabbat die veel religieuze Joden aanstoot gaven. Het interessante is dat Hij dat met opzet deed.

Jezus wist heel goed hoe de Joden over het houden van de sabbat dachten. Hij was Joods opgevoed. Hij was Joods. Van kinds af aan had Hij geleerd: 'Op de sabbat verricht je geen enkel soort werk.' Maar toen Hij met Zijn openbare bediening begon, negeerde Hij dat eenvoudigweg. Hij deed op de sabbat hetzelfde als op iedere andere dag van de week. Als Hij op een andere dag van de week iemand zou genezen, dan genas Hij ook op de sabbat. Als Hij Zijn discipelen op een andere dag van de week toestond aren te plukken, dan liet Hij hen dat ook op de sabbat doen. Hij behandelde de sabbat niet anders dan iedere andere dag, en dat gaf duidelijk aanstoot bij de Joden. Hij wist natuurlijk dat het dat zou zijn.

In Johannes hoofdstuk 5 lezen we dat ze Hem bekritiseerden omdat Hij op de sabbat de man bij het bad van Bethesda had genezen. Toen ze Jezus daarover bekritiseerden, zei Hij:

Mijn Vader werkt elke dag, en daarom werk Ik elke dag. Waarom niet? Ik doe het werk van Mijn Vader. De Zoon kan niets uit Zichzelf doen. Hij ziet wat de Vader doet en doet hetzelfde. Mijn Vader werkt elke dag. Ik werk elke dag. Ik werk volgens Zijn werkweek. _[Toelichting: deze parafrase volgt de uitleg van de spreker. De HSV vertaalt Johannes 5:17 met: „Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook.”]_

JOHANNES 5:17-19

Het is duidelijk dat Jezus behoedzamer te werk had kunnen gaan als Hij iemand op de sabbat wilde genezen. Hij had tegen de zieke kunnen zeggen: ‘Luister, kom na de samenkomst bij Me. We gaan daar achterin nog een vervolgsamenkomst houden, waar de schriftgeleerden en de Farizeeën ons niet zullen zien. Dan zal Ik je genezen.’ Maar Jezus deed deze dingen met opzet recht voor de ogen van de mensen.

2

De sabbat is er voor de mens

Aan het einde van hoofdstuk 2 was deze controverse ontstaan omdat Zijn discipelen op de sabbat tijdens hun tocht door de korenvelden aren hadden geplukt en gegeten. Hij verdedigde hen door te zeggen:

En Hij zei tegen hen: De sabbat is gemaakt ter wille van de mens, niet de mens ter wille van de sabbat.

MARKUS 2:27

Dat wil zeggen dat de behoeften van de mens voorgaan boven de eisen van de sabbat. Als de sabbat wordt gebruikt als een soort knuppel om de mens te treffen wanneer hij werkelijk iets nodig heeft, maar hij niet in zijn behoeften mag voorzien omdat het sabbat is, dan is de sabbat plotseling onderdrukkend geworden voor de mensheid. Het is dan alsof de sabbat voorrang heeft boven de behoeften van de mens.

Volgens Jezus is dat niet zo. God heeft de mens niet gemaakt zodat er iemand zou zijn om de sabbat te houden, alsof de sabbat datgene was waar God het meest om gaf en de mens op de tweede plaats kwam. Jezus zei:

Nee, de sabbat is gemaakt ten dienste van de mens, en niet andersom.

MARKUS 2:27

En natuurlijk zei Hij aan het einde van hoofdstuk 2:

Daarom, de Zoon des mensen is Heere, óók van de sabbat.

MARKUS 2:28

Daarmee bedoelt Hij naar mijn overtuiging dat de Zoon des mensen de Heere van iedere dag is. Daarom moeten de discipelen van Jezus, die maar één plicht hebben, namelijk de wil van hun Heere doen, de wil van hun Heere doen op iedere dag van de week, welke dag het ook is. Dat is op de sabbat niet anders dan op iedere andere dag.

3

De man met de verschrompelde hand

In hoofdstuk 3 is er opnieuw een controverse over de sabbat, en er zullen er nog meer volgen, maar Markus heeft deze twee met elkaar verbonden. Ze vonden in werkelijkheid minstens een week na elkaar plaats. Ik geloof dat het Evangelie van Mattheüs ons vertelt dat dit op de volgende sabbat gebeurde.

In hoofdstuk 3, vers 1, staat:

En Hij kwam opnieuw in de synagoge; en er was daar iemand die een verschrompelde hand had.

MARKUS 3:1

Normaal gesproken zouden ze niet op een rabbi letten om te zien of hij op de sabbat iemand zou genezen, en wel om twee redenen. Ten eerste konden de meeste rabbi's niet genezen. Ten tweede zouden de meeste rabbi's, als ze konden genezen, dat niet op de sabbat doen.

Er bestond een traditie, een traditie die later in de Talmoed terecht kwam, dat een arts die als taak had mensen van ziekte te genezen, dat niet op de sabbat mocht doen. De uitzondering waren gevallen waarin iemands leven in gevaar was. Als iemand op sterven lag, onmiddellijk behandeling nodig had en het toevallig sabbat was, dan mocht men hem genezen. Maar als hij het nog kon volhouden en men mocht verwachten dat hij tot de volgende dag in leven zou blijven, dan moest de arts wachten tot de sabbat voorbij was. Daarom wachtten de mensen tot zonsondergang voordat ze al hun zieken naar Jezus brachten, bij het huis van Petrus' schoonmoeder. Dat was nadat Jezus op een eerdere sabbat in de synagoge van Kapernaüm de demon had uitgedreven, in het eerdere verhaal in hoofdstuk één. Het was het einde van de sabbat. Bij zonsondergang eindigde de sabbat. Daarom brachten ze hun zieken niet naar Jezus terwijl het sabbat was, omdat ze ervan uitgingen dat Hij op de sabbat niet zou genezen. Natuurlijk kenden ze Jezus niet erg goed. Hij zou ook op de sabbat genezen hebben. Maar ze brachten de zieken pas bij Hem toen de sabbat voorbij was, omdat dat de algemeen aanvaarde regel was. Als je mensen kunt genezen, genees je hen op een andere dag dan de sabbat. Dat is het idee.

Nu staat er dat ze Jezus in het oog hielden om te zien of Hij op de sabbat zou genezen. Waarom zouden ze zich dat afvragen? Hij had al laten zien dat Hij hun gewetensbezwaren over het houden van de sabbat niet deelde. Ze wisten ook dat Hij de gewoonte had mensen te genezen wanneer ze aanwezig waren en hulp nodig hadden. Een man met een verschrompelde hand heeft een levenslange handicap, maar hij zal die dag niet aan die aandoening sterven. Het is geen levensbedreigende situatie. Als je

zo'n man gaat genezen, kun je daar vanzelfsprekend tot de volgende dag mee wachten. Jezus had dat ook kunnen doen. Hij had naar de man toe kunnen gaan en kunnen zeggen: 'Luister, morgen ben Ik nog in de stad, of zelfs vanavond na zonsondergang. Waarom kom je niet bij Mij langs? Dan genees Ik je daarvan.' Maar dat deed Hij niet. Hij genas deze man, terwijl Hij zelfs wist dat Zijn vijanden erbij waren om Hem aan te klagen als Hij het deed. Dat wil zeggen, Hij wist dat ze Hem iets zouden verwijten, en toch deed Hij het.

4

Jezus stelt Zijn tegenstanders voor een dilemma

Toen zei Hij tegen de man die de verschrompelde hand had:

En Hij zei tegen de man die de verschrompelde hand had: Sta op en ga in het midden staan.

MARKUS 3:3

Hij was Zich wel degelijk bewust van de gedachten van de schriftgeleerden en de anderen die Hem wilden aanklagen, want Hij sprak hen aan. De man staat op, en voordat Jezus de man aanspreekt of hem geneest, kijkt Hij naar de mensen die Hem willen aanklagen. Hij zei tegen hen:

En Hij zei tegen hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen, een mens te behouden of te doden? En zij zwegen.

MARKUS 3:4

Maar zij zwegen.

Wat konden ze zeggen? Dit noemen we in de retorica en de logica de horens van een dilemma. Als je je tegenstander op de horens van een dilemma neemt, geef je hem twee mogelijkheden. Je kunt je natuurlijk schuldig maken aan het gebruik van een valse

tweedeling. Dat wil zeggen dat je hem twee keuzes geeft alsof dat de enige twee keuzes zijn, terwijl er in werkelijkheid nog andere keuzes tussenin bestaan, maar jij er slechts twee noemt. Dat is in de logica een valse tweedeling. Maar bij de horens van een dilemma zijn er werkelijk maar twee mogelijkheden, en je tegenstander wil eigenlijk geen van beide erkennen.

Bij een andere gelegenheid deed Jezus dit met hen toen ze naar Hem toe kwamen en zeiden:

en zeiden tegen Hem: Met welke bevoegdheid doet U deze dingen? En wie heeft U deze bevoegdheid gegeven om deze dingen te doen?

MARKUS 11:28

Dit gebeurde veel later, in de lijdensweek. Hij zei:

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één vraag stellen; antwoord Mij ook, en dan zal Ik u zeggen met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe: De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit de mensen? Antwoord Mij.

MARKUS 11:29-30

Dat waren de enige twee mogelijkheden. Maar Hij had hen op de horens van een dilemma genomen. Want als ze zeiden dat het van God kwam, dan zou Jezus zeggen:

En zij overlegden met elkaar en zeiden: Als wij zeggen: Uit de hemel, dan zal Hij zeggen: Waarom hebt u hem dan niet geloofd?

MARKUS 11:31

Als ze zeiden dat het van mensen kwam, zou dat voor de menigten onaanvaardbaar zijn. Ze wilden niet zeggen dat zij dachten dat het van mensen kwam, dus zeiden ze:

We kunnen U geen antwoord geven.

Toen zei Hij:

En zij antwoordden en zeiden tegen Jezus: Wij weten het niet. En Jezus antwoordde hun: Dan zeg Ik u ook niet met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe.

MARKUS 11:33

Als jullie niet eerlijk tegen Mij willen zijn, doe Ik geen moeite voor jullie.

5

Goeddoen op de sabbat

Soms is dat een doeltreffende en legitieme manier om een tegenstander te laten zien dat hij zich vergist: laten zien dat deze mogelijkheid bestaat en die mogelijkheid bestaat, en vragen met welke van de twee hij instemt. Het zijn de enige twee die er zijn. Hier doet Hij hetzelfde. Hij weet dat ze Hem iets willen verwijten omdat Hij deze man gaat genezen. Jezus weet al dat Hij de man gaat genezen, en Hij weet al dat zij Hem iets willen verwijten. Daarom spreekt Hij hen eerst aan en zegt:

En Hij zei tegen hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen, een mens te behouden of te doden? En zij zwegen.

MARKUS 3:4

Als ze zeiden: 'Het is geoorloofd om X te doen,' dan konden ze Hem, wat X ook was, niets verwijten als Hij het deed. Ze hadden immers gezegd dat het geoorloofd was om het op de sabbat te doen. Daarom zei Hij:

Mag je goeddoen of kwaad doen?

Ze zouden kunnen zeggen dat dit een valse tweedeling is, omdat er dingen zijn die goed noch kwaad zijn, maar neutraal. Maar er zijn dingen die goed zijn en er zijn dingen die kwaad zijn. Naar ieders oordeel is het genezen van een man met een handicap iets

goeds, niet iets kwaads. Hij zegt tegen hen: ‘Waarmee zouden jullie instemmen als het op de sabbat werd gedaan, iets goeds of iets kwaads?’

Natuurlijk laat Hij één mogelijkheid buiten beschouwing: ‘Wat dacht je van niets? Wij keuren het niet goed om op de sabbat ook maar iets te doen.’ Toch doen ze wel dingen. Ze trekken op de sabbat ’s morgens hun kleren aan. Ze gaan op de sabbat naar de synagoge. Er zijn dingen die je kunt doen. Dat zijn goede dingen. Het is veel beter om je kleren aan te trekken voordat je naar buiten gaat dan om dat niet te doen. En het is goed om op de sabbat naar de synagoge te gaan. Ze zouden dus wel moeten goedkeuren dat er op de sabbat goede dingen worden gedaan. En toch, wie zou kunnen ontkennen dat het genezen van een man iets goeds is?

Hij geeft hun dus twee mogelijkheden, en geen van beide bevalt hun. Want ze gaan niet zeggen: ‘Wij willen Hem niet vertellen dat het geoorloofd is om op de sabbat goed te doen. Dan geven we Hem immers toestemming voor precies datgene waarop wij Hem willen aanvallen. Maar de andere mogelijkheid is dat we zeggen dat het geoorloofd is om op de sabbat kwaad te doen.’ En wie gaat dat zeggen? Ze kunnen niet zeggen: ‘Het is geoorloofd om kwaad te doen.’ Natuurlijk niet. Ze zitten dus klem, net als toen Hij zei:

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ik zal u ook één vraag stellen; antwoord Mij ook, en dan zal Ik u zeggen met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe: De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit de mensen? Antwoord Mij.

MARKUS 11:29-30

Ze zaten klem, omdat één antwoord wel juist moest zijn, maar geen van beide antwoorden hen in een goed daglicht stelde. Bij die andere gelegenheid zeiden ze:

We kunnen U geen antwoord geven.

Hier gebeurt hetzelfde. Ze gaven Hem geen antwoord. Ze zwegen. Ze beseften dat geen enkel antwoord hun zou baten.

6

De toorn van Jezus en rechtvaardige boosheid

Wat Hij op deze manier had gedaan, was laten zien dat ze verkeerd dachten. Als je niet kunt zeggen dat het juist is om op de sabbat goed te doen, dan moet er iets mis zijn met je theologie. En daarom was Hij boos op hen. Dit is de enige keer in de Bijbel dat erover wordt gesproken dat Jezus boos was, behalve in het boek Openbaring. Het boek Openbaring spreekt over de toorn van het Lam, en dat Lam is Jezus. Maar in de evangeliën lezen we nergens dat Jezus boos is, behalve hier. Er staat:

En nadat Hij hen rondom toornig aangekeken had, tegelijk bedroefd over de verharding van hun hart, zei Hij tegen de man: Steek uw hand uit. En hij stak hem uit, en zijn hand werd hersteld, gezond als de andere.

MARKUS 3:5

Wat die boosheid betreft, zou je kunnen zeggen: ‘Waarom liet Jezus bij andere gelegenheden geen boosheid zien? Hoe zat het dan toen Hij de geldwisselaars uit de tempel verdreef?’ Ik heb niet gezegd dat Hij nooit boos was. Ik zeg dat de Bijbel nergens anders dan hier vermeldt dat Hij boos was. Ik geloof dat Hij boos was toen Hij de geldwisselaars uit de tempel verdreef, maar het woord wordt daar niet gebruikt. Er staat niet dat Jezus boos was en dat Hij daarom dit deed. Het lijkt erop dat Hij gedrag vertoonde dat wij als boos gedrag zouden herkennen. Daarom ben ik bereid te geloven dat dit niet de enige keer was dat Hij boos was. Maar wat ik zeg, is dat we zonder deze specifieke uitspraak in het evangelie van Markus geen enkele rechtstreekse uitspraak in de evangeliën zouden hebben waarin specifiek staat dat Jezus ooit boos was.

Je zou misschien kunnen aanvoeren dat Hij de geldwisselaars niet uit boosheid uit de tempel verdreef, maar dat iets anders Hem daartoe bewoog, aangezien de Bijbel ons niet vertelt wat Zijn houding was. De Bijbel vertelt ons alleen wat Hij deed. Maar hier wordt ons verteld dat Hij boos was, en Hij deed niets gewelddadigs zoals toen Hij de geldwisselaars naar buiten verdreef. Hij was alleen vanbinnen boos. Hij voelde boosheid en verdriet over de hardheid van hun hart.

Waar was Hij boos over, en wanneer is het geoorloofd om boos te zijn? In Efeze hoofdstuk 4 spreekt Paulus over boosheid. Je zou, tenminste op grond van één uitspraak van Paulus, de indruk kunnen krijgen dat boosheid altijd een zonde is. In Efeze 4:31 zegt Paulus:

Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid,

EFEZE 4:31

Dat zijn dingen die weggedaan moeten worden, waaronder boosheid — alle boosheid. Daardoor krijg je de indruk dat we in ons leven geen enkele boosheid zouden moeten dulden.

Maar een paar verzen eerder, in Efeze 4:26, zegt Paulus:

Word boos, maar zondig niet; laat de zon niet ondergaan over uw boosheid,

EFEZE 4:26

Wees ontzet, maar zondig niet; spreek in uw hart wanneer u op uw slaapplaats ligt, en wees stil. Sela

PSALMEN 4:5

Deze uitspraak is in feite een citaat uit Psalm 4:4. Dat is geen oorspronkelijke aanwijzing van Paulus, maar hij haalt die instemmend aan. In Psalm 4:4 staat:

‘Word boos, maar zondig niet.’

Paulus haalt dat aan alsof er ruimte is om boos te zijn zonder te zondigen. Er moet een vorm van boosheid zijn die niet zondig is, als je boos kunt zijn en niet kunt zondigen.

[Toelichting: de spreker volgt hier een Engelse vertaling van Psalm 4:4. In de Nederlandse versnummering is dit Psalm 4:5; de HSV heeft daar „Wees ontzet, maar zondig niet”. Efeze 4:26 heeft in de HSV wel „Word boos, maar zondig niet”.]

Wanneer wordt boosheid zondig? In zijn commentaar op dit vers in de Psalmen zegt Paulus:

Laat de zon niet ondergaan terwijl je nog boos bent.

Blijkbaar erkent Paulus dat boosheid in bepaalde omstandigheden een gepaste, misschien onvermijdelijke emotie is, maar je mag haar niet laten voortduren. Emoties zijn geen zonden, maar emoties kunnen wel tot zonde leiden.

7

Angst als nuttige maar gevaarlijke emotie

Angst is een emotie, en toch is angst iets waarover je met je wil niet volledig de baas bent. Stel dat er buiten voor de ramen een grizzlybeer rondliep, de deur openstond en die beer al snuffelend rondliep en eruitzag alsof hij misschien naar binnen zou komen. Velen van ons zouden dan plotseling schrikken. Dat zou natuurlijk zijn. Dat is een overlevingsinstinct. God heeft zelfs dieren zo gemaakt dat ze zulke angst voelen. Dat kan geen zonde zijn als dieren die angst voelen, want dieren zijn geen zondaars.

Angst maakt deel uit van het overlevingsinstinct dat God dieren en mensen heeft gegeven. Eerlijk gezegd is het gewoon wijsheid om voor bepaalde dingen bang te zijn. In Spreuken staat:

Een schrandere ziet het kwaad en verbergt zich, maar onverstandigen gaan voort en zullen daarvoor boeten.

SPREUKEN 22:3

In zekere zin is angst bedoeld om je ertoe aan te zetten wijze dingen te doen en geen dwaze dingen. Hetzelfde geldt voor boosheid. Boosheid is een emotie die ook nut heeft. Er zijn dingen waarover het zondig zou zijn om onverschillig te blijven. Wanneer je hoort over onrecht, godslasteringen of mensen die andere mensen tot slachtoffer maken, en dat maakt je niet boos, dan is er iets mis met je. Want over zulke dingen mag je nooit zelfgenoegzaam zijn. God is dat niet. Jezus is dat niet. Er is een plaats voor boosheid en er is een plaats voor angst. Er is een plaats voor veel emoties die je niet de

vrije hand over je leven wilt geven. Want emoties zijn op zichzelf geen zonde, maar ze zetten je wel tot handelen aan. En ze kunnen je ertoe aanzetten te zondigen of te doen wat juist is.

Dezelfde angst die je er bijvoorbeeld wijselijk toe zou brengen je te verbergen voor een grizzlybeer die hier rondloopt en snuffelt, zou je ertoe kunnen brengen weg te lopen voor je plicht om je kinderen of iemand anders tegen gevaar te beschermen. Als iemand in het water aan het verdrinken is en roept dat je hem moet helpen, en jij loopt weg omdat je bang bent dat je zult verdrinken in plaats van iets te doen, dan kan angst je tot laffe dingen brengen die je niet behoort te doen. Boosheid kan je ook tot slechte dingen brengen. Boosheid kan je ertoe brengen wraak te willen nemen op iemand wanneer je dat niet behoort te doen, of gewelddadig naar iemand uit te halen wanneer je dat niet behoort te doen.

Het punt is dat ik angst en boosheid als voorbeelden gebruik, omdat ze in de Bijbel allebei worden behandeld alsof ze problemen opleveren. Er is waarschijnlijk geen gebod in de Schrift dat vaker wordt gegeven dan:

Wees niet bang.

Iedere keer dat er een engel verscheen, zei die:

Wees niet bang.

Er zijn veel momenten waarop de Bijbel zegt:

Wees niet bang.

Iemand heeft zelfs gezegd dat er 365 keer in de Bijbel staat:

Wees niet bang, één keer voor elke dag van het jaar. Ik neem aan dat dat waar is. Ik heb ze nooit geteld, maar dat is een heel algemeen gebod:

Wees niet bang.

Toch ziet de wijze man het gevaar en wordt hij door angst tot handelen aangezet.
Er staat:

Door het geloof heeft Noach, toen hij een aanwijzing van God ontvangen had van de dingen die nog niet te zien waren, uit ontzag voor God de ark gebouwd, tot redding van zijn gezin. Daardoor heeft hij de wereld veroordeeld en is hij een erfgenaam geworden van de rechtvaardigheid die overeenkomstig het geloof is.

HEBREEËN 11:7

Dat is goed. Hij behoort bang te zijn voor de vloed. Die is gevaarlijk en hij kan er iets aan doen.

[Toelichting: deze uitleg volgt het Engelse „moved by fear”. De HSV omschrijft Noachs houding in Hebreëen 11:7 als „ontzag voor God”.] Als angst je ertoe brengt je geloof prijs te geven, Christus te verloochenen of tekort te schieten in het doen van je plicht, dan leidt angst tot zonde. Maar als angst je ertoe brengt iets wijs en goeds te doen, dan heeft angst een goed gevolg. Angst zelf is neutraal. Het gaat erom waartoe die je aanzet: dat is óf zondig óf juist.

8

Boos worden zonder te zondigen

Hetzelfde geldt voor boosheid. Het is een emotie die je hebt. Je vraagt er niet om. Ze komt gewoon op. Ze behoort op te komen. Sommige dingen behoren voor jou niet aanvaardbaar te zijn. Er zijn dingen die je absoluut onaanvaardbaar behoort te vinden. Ze doen je bloed koken. Maar Paulus zegt:

Word boos, maar zondig niet.

Laat je boosheid je niet ertoe brengen iets te doen wat verkeerd zou zijn. Laat haar bovendien niet eens voortduren.

Je kunt er niets aan doen als je in bepaalde situaties plotseling de neiging voelt om bang of boos te worden. Bepaalde dingen in onze omgeving roepen die emoties terecht op. Maar als ze er eenmaal zijn, laat ze dan niet je gedrag blijven beïnvloeden. Laat zelfs de zon niet ondergaan over je toorn. Zet je eroverheen. Waarschijnlijk betekent:

Word boos, maar zondig niet; laat de zon niet ondergaan over uw boosheid,

EFEZE 4:26

dat je naar de persoon toe moet gaan op wie je boos bent en het in orde moet maken, want Jezus leerde altijd dat dit moest gebeuren.

Het punt is dat Paulus inderdaad zegt:

Word boos, maar zondig niet. Laat de zon niet ondergaan terwijl je nog boos bent.

Vervolgens zegt hij in vers 31:

Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid,

EFEZE 4:31

Dat moet vóór zonsondergang gebeuren. Het is niet altijd verkeerd om boosheid en toorn te voelen. Jezus Zelf en God kennen toorn. Maar leg die af nadat je boos bent geworden. Ga er op een rechtvaardige manier mee om en laat het daarna achter je. Laat de zon er niet over ondergaan. Dan kun je boos zijn en uiteindelijk niet zondigen.

9

Waarom de hardheid van hun hart Jezus bedroefde

Maar je behoort altijd enigszins boos te zijn over zonde, en vanzelfsprekend niet op de persoon die tegen je zondigt. Je behoort vergevingsgezind te zijn tegenover de persoon die tegen je zondigt. Deze mensen zondigden strikt genomen niet tegen Jezus. Zijn

boosheid kwam niet doordat zij probeerden Hem te beschuldigen. Denk er eens over na. Toen zij Hem niet alleen beschuldigden, maar ook kruisigden, zei Hij:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Jezus was zeer vergevingsgezind tegenover degenen die Hem pijn deden en Hem ten onrechte veroordeelden. Ze wilden Hem inderdaad beschuldigen, maar dat was niet wat Hem dwarszat.

Wat Hem dwarszat, was dat ze meer om hun godsdienstige rituelen gaven dan om deze man, die zijn hele leven gehandicapt was geweest en nu voor het eerst in zijn leven de kans kreeg om geholpen te worden. Ze wisten het. Ze wisten dat Jezus deze man kon genezen. Ook dat is iets merkwaardigs: daar kritisch zitten kijken naar een Man van Wie je weet dat Hij de macht heeft om een verschrompelde hand te genezen. Op de een of andere manier valt het kwartje niet. Je legt de dingen niet goed naast elkaar. Als je weet dat Hij die man kan genezen en je Hem toch wilt blijven bekritisieren, wat is er dan aan de hand? Je erkent kennelijk dat die Man óf van God óf van de duivel komt, maar Zijn werken zijn niet de werken van de duivel.

En toch, als Hij de werken van God doet, zijn het werken waarvan je niet wilt dat God ze op de sabbat doet, ook al zal dit het leven van deze man en het leven van zijn gezin voorgoed veranderen. Voor deze mensen is de sabbat belangrijker dan de mens. Ik denk dat Jezus daarom boos werd: deze mensen hadden een verkeerd beeld van God gekregen en gaven een verkeerde voorstelling van God en van Gods prioriteiten. Deze mensen waren zover gekomen dat ze bereid waren mensen te veroordelen en schuldig te verklaren vanwege ceremoniële kwesties. God had de ceremoniën ingesteld, maar God gaf de ceremonie geen voorrang boven de behoeften van de mens.

Zo onderdrukt godsdienst mensen. Ik denk dat Jezus boos was om wat er met de godsdienst was gebeurd, wat er met de sabbat was gebeurd en wat er met de godsdienstige gevoelens en het godsdienstige onderwijs van het Joodse volk was

gebeurd. En Hij was boos om wat er was gebeurd met de mensen die daar waren, die deze man liever kreupel naar huis zagen gaan dan dat het erop zou lijken dat hun sabbat werd geschonden.

Hij was er ongetwijfeld ook boos om dat ze Hem geen antwoord wilden geven. Ze konden Hem niet antwoorden zonder daarmee de fout in hun eigen denken aan het licht te brengen. Toen Hij zei:

En Hij zei tegen hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen, een mens te behouden of te doden? En zij zwegen.

MARKUS 3:4

wilden ze geen antwoord geven. Waarom niet? Omdat ze niet eerlijk waren. Ze hadden moeten zeggen: „Raak. Goed punt. Nu zien we onze fout.” Maar zelfs als ze hun fout wel zagen, wilden ze die niet toegeven. Ze bleven zwijgen omdat ze niet wilden toegeven aan de waarheid die Hij hun zojuist had laten zien. Dat maakte Hem ongetwijfeld ook boos.

Er staat dat Hij boos was. Hij keek hen boos aan en was bedroefd over de hardheid van hun hart. Hij was verdrietig en bedroefd. Dat maakte Hem boos. De godsdienstige leiders gaven leiding aan Gods volk en onderwezen gewone Joden, die van de wet alleen wisten wat deze leiders hun leerden. Toch brachten zij hun deze verkeerde opvatting over God en Zijn prioriteiten bij. Ze hielden de mensen een godsdienstige voorstelling van God voor, in plaats van God als een Vader, God als een Persoon Die om Zijn volk geeft.

10

Het bevel om de hand uit te strekken

Dus zei Hij tegen de man:

En nadat Hij hen rondom toornig aangekeken had, tegelijk bedroefd over de verharding van hun hart, zei Hij tegen de man: Steek uw hand uit. En hij stak hem uit, en zijn hand werd hersteld, gezond als de andere.

MARKUS 3:5

Hij strekte zijn hand uit, en die werd hersteld en even gezond als de andere. Toen Jezus hem het bevel gaf:

Steek je hand uit, zei Hij hem iets te doen wat hij niet kon. Als de man zijn hand had kunnen uitstrekken, zou hij dat allang hebben gedaan. Zijn hand was verschrompeld. Zijn arm was verschrompeld; hij was verlamd of zoiets. De man had niet de kracht om zijn hand uit te strekken, maar Jezus gaf hem het bevel dat te doen.

Het klinkt als een onredelijk bevel. Het klinkt alsof Jezus hem beveelt iets te doen wat de man eenvoudigweg niet kan. Het kan lijken alsof sommige van de geboden die Christus ons geeft dingen zijn die we gewoon niet kunnen doen.

Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen;

MATTHEÛS 5:44

— dat kan ik niet.

Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe;

MATTHEÛS 5:39

— dat kan ik niet.

Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid,

EFEZE 4:31

— dat kan ik niet.

Verdraag elkaar en vergeef de een de ander, als iemand tegen iemand anders een klacht heeft; zoals ook Christus u vergeven heeft, zo moet ook u doen.

KOLOSSENZEN 3:13

— dat kan ik niet. Ik kan dat gewoon niet. Dat is onredelijk om te vragen. Je weet niet wat ik heb meegemaakt. Je weet niet hoe deze mensen me dag in, dag uit kwellen. Je weet niet welk onrecht ik heb geleden. Zeg niet tegen me dat ik hun moet vergeven. Ik kan het niet.

11

Gods bevel geeft kracht tot gehoorzaamheid

Deze man kon zijn arm evenmin uitstrekken, maar Jezus zei hem dat te doen. Telkens wanneer Jezus iemand zegt iets te doen, kan diegene het opeens. Denk aan de tijd dat de aarde woest en leeg was en er duisternis over de watervloed lag, en God zei:

Laat er licht zijn. Tegen wie spreekt Hij? Hij spreekt tegen de schepping. „Kom tot het licht. Laat hier licht zijn.” De schepping zou kunnen zeggen: „Waar hebt U het over? We weten niet hoe we licht moeten voortbrengen. We kunnen geen licht voortbrengen. Het is hier duister. We hebben niet het vermogen om licht te scheppen. We zijn alleen maar elementen.” Maar als Hij het beveelt, kan het gebeuren.

Zijn woord schept de werkelijkheid die Hij gebiedt tot stand te komen. Gods bevelen hebben iets wat de bevelen van ieder ander niet hebben. Gods scheppingswoord, Zijn Woord, Dat Christus is, heeft namelijk niet alleen de kracht om iets mee te delen, maar

ook om het gewenste resultaat tot stand te brengen.

Daarom gebeurde het volgende toen Petrus over het water wilde lopen. Hij zag Jezus over het water lopen en was bang. Jezus zei:

Wees niet bang. Ik ben het.

Petrus zei:

Petrus antwoordde Hem en zei: Heere, als U het bent, geef mij dan bevel over het water naar U toe te komen.

MATTHEÛS 14:28

Waarom zei Petrus niet gewoon: “Heere, ik kom eraan. Ik wil bij U zijn. U loopt over het water en ik kom over het water naar U toe lopen”? Petrus wist dat hij dat niet kon. Mensen kunnen niet over water lopen. Het is dwaas om te denken dat hij over water zou kunnen lopen. Mensen kunnen dat niet. Dat is onmogelijk. Maar als Jezus het mij gebiedt, dan kan ik het. Hij zei: “Heere, zegt U mij dat ik daarheen moet komen, dan zal ik komen.”

Petrus wist dat een gebod van Christus een gebod van God is. En wanneer God het bevel geeft, gaat Zijn Woord vergezeld van alle hulp en kracht die nodig zijn om het uit te voeren. Het vereist alleen de vastbeslotenheid om te gehoorzamen en geloof in de kracht van dat gebod. Dus geeft Jezus aan deze man, die zijn hand nooit had kunnen uitstrekken, wat een werkelijk onredelijk bevel lijkt:

En nadat Hij hen rondom toornig aangekeken had, tegelijk bedroefd over de verharding van hun hart, zei Hij tegen de man: Steek uw hand uit. En hij stak hem uit, en zijn hand werd hersteld, gezond als de andere.

MARKUS 3:5

12

De geboden van Christus als beloften

De man doet het. Hij deed het omdat hij geloof had. Hij wist dat het gebod van Christus gehoorzaamd kon worden, beslist niet door menselijke kracht. Hij genas zichzelf niet. Jezus genas hem. Het gebod genas hem. Daarom is het zo'n groot voorrecht dat de geboden van Christus aan ons gegeven zijn. Het zijn de geboden die ons opdragen een leven te leiden van een andere kwaliteit dan het leven dat we ooit hebben geleid of dat wie dan ook zonder in de Geest te wandelen kan leiden. Wanneer we in de Geest wandelen, volbrengen we de begeerten van het vlees niet. En dat is bovennatuurlijk leven.

Het verdrietigste is dat christenen de geboden van Christus vaak zien en ze opvatten als de geboden van ieder ander mens. Met andere woorden, het zijn alleen maar bevelen, alleen maar verplichtingen. Ze ontvangen ze niet door geloof. Ze ontvangen ze niet als het levende Woord van God en beseffen niet dat het gebod zelf bijna een belofte op zich is. Als Jezus zegt:

Maar Ik zeg u: Heb uw vijanden lief; zegen hen die u vervloeken; doe goed aan hen die u haten; en bid voor hen die u beledigen en u vervolgen;

MATTHEÛS 5:44

dan is dat bijna een belofte op zich: “Je kunt dit doen als je Mij gehoorzaamt. Als je in geloof op Mijn Woord reageert, zal het gebeuren.” Anders zal het niet gebeuren. En het zou niet gebeuren als Hij je niet gebod om het te doen, want je zou het niet kunnen. Ieder ander zou je kunnen gebieden om het te doen, maar dan zou het slechts een onredelijk verzoek zijn. Het zou slechts een verplichting zijn en niets meer. Maar de woorden van Christus zijn anders, omdat het de woorden van God zijn.

13

Farizeeën en Herodianen tegen Jezus

De man werd genezen. Toen gingen de Farizeeën naar buiten en beraadslaagden onmiddellijk met de Herodianen tegen Hem over hoe ze Hem om het leven zouden kunnen brengen. Jezus is de grote vereniger van mensen die heel weinig met elkaar gemeen hebben. De Farizeeën verachtten de Romeinse overheersers in Israël. De Herodianen werkten met de Romeinen samen. De Herodianen waren Joden die voor Herodes waren gaan werken.

Dit is koning Herodes Antipas in Galilea. Hij was de heerser, de zoon van Herodes de Grote, en zijn gezag was afkomstig van Rome. Zijn vader, Herodes de Grote, was door de Romeinse keizers aangesteld als koning van de Joden. Toen Herodes stierf, verdeelden zijn zonen zijn voormalige rijk onder elkaar. Zij oefenden gezag uit op grond van hun aanstelling door Rome. De Herodianen waren Joden die aan zijn hofhouding verbonden waren. Ze waren zijn rentmeesters, zijn dienaren en misschien zelfs leden van zijn staf.

“Herodiaan” is toch op dezelfde manier gevormd als het woord “christen”? Je voegt aan het einde van het woord een achtervoegsel toe: Herodes of Christus. Herodianen waren degenen die bij Herodes hoorden, de dienaren van Herodes. Christenen zijn degenen die bij Christus horen. Zij zijn de dienaren van Christus. Overigens is de term “christen” niet door christenen bedacht. Blijkbaar is hij door de heidenen in Antiochië bedacht als benaming voor de christenen. Hoe dan ook, de Herodianen verhielden zich tot Herodes zoals christenen zich tot Christus verhouden.

De Herodianen werkten dus samen met de Romeinse regering. De Farizeeën waren fel tegen de Romeinse regering gekant. Maar als het erom ging zich tegen Jezus te keren, waren deze mannen bereid hun verschillen terzijde te schuiven. Ze wilden namelijk allebei van Jezus af, om welke redenen dan ook. Ze hadden ieder hun eigen redenen.

We zien een soortgelijke situatie toen Herodes, diezelfde Herodes Antipas, Jezus berechtte en een wonder wilde zien, maar Jezus geen wonder voor hem wilde doen. Dit is wat Lukas vermeldt. Herodes stuurde Hem terug naar Pilatus. Zowel Herodes als Pilatus veroordeelden Jezus in hun rechtbanken. De Schrift vertelt ons zelfs dat

Herodes en Pilatus elkaar vóór die tijd haatten, maar vanaf die tijd waren ze vrienden. Ze hadden iets gemeen, en wel het belangrijkste wat ze gemeen konden hebben: ze veroordeelden Jezus allebei.

14

Jezus verdeelt de mensheid in twee kampen

Jezus is werkelijk de belangrijkste kwestie in ieders leven: wat je met Jezus doet. Volg je Hem, of veroordeel je Hem? Als je Hem veroordeelt, ben je één met alle anderen die Hem veroordelen, zelfs als zij andere politieke opvattingen hebben dan jij of als je andere ruzies met hen hebt gehad. In zekere zin staat Jezus daar als degene die de mensheid in tweeën verdeelt.

Toen Polycarpus, de leider van de gemeente in Smyrna, door de Romeinen ter dood werd veroordeeld, sloten de Joden die de Romeinen haatten zich bij de Romeinen aan en hielpen hen. Het Martelaarschap van Polycarpus, een van de oude documenten van de kerk, zegt dat de Joden van Smyrna eropuit gingen en de takken verzamelden om hem te verbranden. Ze boden vrijwillig aan de Romeinen te helpen om van deze christelijke leider af te komen. De Joden haatten de Romeinen, maar als het erom ging van christenen af te komen, konden ze het daar allemaal over eens zijn. Ze waren allemaal tegen Christus.

Evenzo zetten degenen die vóór Christus zijn hun verschillen opzij, want we zien dat Levi de tollenaar, die samenwerkte met de Romeinse overheid, en Simon de Zeloot, een gewelddadige revolutionair die zich tegen de Romeinse overheid keerde, beiden discipelen werden. Sterker nog, Joden en heidenen werden uiteindelijk één. De tussenmuur die scheiding maakte, de vijandschap tussen hen, is in Christus weggenomen, zodat er in Christus geen Jood of heiden is. Christus verenigt alle mensen die Hem welgezind zijn tot één geheel, ongeacht hun andere verschillen. En Hij verenigt alle mensen die tegen Hem zijn tot één geheel, ongeacht hun verschillen.

Christus zorgt voor een grote tweedeling. Mensen kunnen allerlei verschillende zaken hebben waarover ze met elkaar ruziën, totdat Jezus ten tonele verschijnt. Wanneer Hij verschijnt, valt iedereen plotseling uiteen in twee kampen. Zo zien we dat de Farizeeën

en de Herodianen hun krachten tegen Hem bundelen. Beide groepen beramen een plan om Hem te vernietigen.

15

Menigten komen uit alle streken naar Jezus

Vers 7:

En Jezus vertrok met Zijn discipelen naar de zee; en Hem volgde een grote menigte uit Galilea en uit Judea, en uit Jeruzalem en uit Idumea en van over de Jordaan; ook een grote menigte uit de omgeving van Tyrus en Sidon, die gehoord had wat voor grote dingen Hij deed, kwam naar Hem toe.

MARKUS 3:7-8

Idumea was het gebied ten zuidoosten van Juda, waar vroeger de hoofdstad van Edom lag. Weet je nog dat ik je vertelde dat de Edomieten in de tijd van de Makkabeeën, in de tweede eeuw voor Christus, waren veroverd en min of meer bij Israël waren ingelijfd? In plaats van Edomieten werden ze Idumeeërs genoemd. Herodes was een Idumeeër. Idumea was het gebied waar ooit het Edomitische koninkrijk had gelegen. Er waren dus Joden uit dat gebied, en misschien ook Idumeeërs uit Idumea, die Jezus volgden, en mensen uit Tyrus en Sidon.

Tyrus en Sidon zijn heidense Fenicische steden. Ik weet echter niet of we dit moeten opvatten als heidenen die Jezus op dat moment volgden. Overal woonden Joden uit de diaspora, ook in deze steden. Mijn indruk is dat de mensen die Jezus op dat moment kwamen horen nog steeds voornamelijk Joden waren, maar dan uit deze verschillende geografische gebieden.

Aan het einde van vers 8 staat dat een grote menigte naar Hem toe kwam toen ze hoorde welke grote dingen Hij deed. Dat is het probleem. Daarom zei Jezus, wanneer Hij iemand genas of iets deed, altijd tegen mensen:

Vertel het aan niemand. De mensen hadden een saai leven. Zelfs als je een behoorlijk interessant leven had, zou het horen over Iemand Die doden opwekt, demonen uitdrijft, verschrompelde handen met een bevel geneest of verlamden laat opstaan interessanter zijn dan de meeste dingen die je die dag meemaakt. Je zou iemand zoeken om op de kinderen te passen, of je zou ze meenemen, en eropuit gaan om Hem te horen, want je wilt dit niet missen. Zoiets gebeurt niet vaak in deze stad of in deze wereld.

16

Nieuwsgierige menigten en het gereedstaande schip

Mensen waren gefascineerd door het wonderbaarlijke en het sensationele, en ze kwamen in grote menigten. Maar dat waren niet de mensen die Jezus wilde aantrekken. Ik denk dat het veelzeggend is dat duizenden mensen in Galilea Jezus volgden, maar dat er aan het einde van Zijn leven slechts honderdtwintig mensen in de bovenzaal waren die zich werkelijk aan Hem hadden toegewijd. Dat kwam doordat er veel mensen kwamen die zich niet aan Hem hadden toegewijd. Ze waren alleen maar nieuwsgierig, en Jezus had niet werkelijk belangstelling voor een nieuwsgierige menigte. Hij wilde een toegewijde groep discipelen, een groep volgelingen.

Het is interessant dat er in vers 9 staat:

En Hij zei tegen Zijn discipelen dat er steeds een scheepje bij Hem moest blijven vanwege de menigte, opdat ze Hem niet verdringen zouden.

MARKUS 3:9

Ik weet niet of dit een overdrijving is. Je kunt in een menigte, in een opgewonden volksmassa, worden vertrapt. Wanneer er rellen en dergelijke zijn, hoor je volgens mij altijd dat een bepaald aantal mensen in de menigte is vertrapt en verpletterd. De mensen die een paar rijen achter de voorste mensen staan, kunnen niet zien wat er gebeurt. Ze proberen zich naar voren te dringen en daardoor duwen ze de persoon

vóór hen, die vervolgens weer de volgende persoon duwt. Uiteindelijk staan de mensen vlak bij Jezus Hem te verdringen en tegen Hem aan te duwen. Als er genoeg kracht wordt uitgeoefend door mensen die dichterbij proberen te komen, kan dat hun letterlijk de adem benemen. Je kunt in een menigte omkomen.

De formulering in de Engelse vertaling doet denken aan het gevaar dat Jezus door de menigte kon worden verpletterd; de HSV zegt dat de mensen Hem dreigden te verdringen. In een opdringende menigte kan zelfs iemands leven gevaar lopen. Daarom zei Hij tegen de discipelen dat ze een boot gereed moesten houden. Hij had er namelijk al eerder een gewoonte van gemaakt om af en toe vanuit een boot te prediken. Dat was een geweldig idee. Het was echt een slim idee, want als Hij in de boot maar een paar meter uit de kust ging, waar het water te diep was voor mensen om vlak naast Hem te staan, konden er hoeveel menigten dan ook op de oever staan, maar er zou een afscheiding zijn. Ze konden Hem niet verpletteren, en door die afstand zou Zijn stem verder dragen. Als mensen vlak voor je gezicht staan, vangen hun hoofden al het volume van je stem op en kunnen de mensen verder naar achteren je niet horen. Maar het water draagt het geluid voort, zoals in een natuurlijk amfitheater. Het werkte heel goed voor Hem en Hij deed het bij een aantal gelegenheden.

Hier lezen we niet dat Hij bij deze gelegenheid daadwerkelijk vanuit de boot predikte. Maar Hij zei tegen de discipelen:

Houd er eentje klaar, voor het geval we die nodig hebben.

Want Hij had er velen genezen, zodat allen die aandoeningen hadden, op Hem aandrongen om Hem te kunnen aanraken. En telkens wanneer de onreine geesten Hem zagen, vielen zij voor Hem neer en riepen: U bent de Zoon van God! En Hij gebod hun streng en met klem dat zij niet bekend zouden maken wie Hij was.

MARKUS 3:10-12

17

Jezus kiest twaalf apostelen

Op dit punt besloot Jezus, of werd Hij ertoe geleid, een bepaalde nieuwe richting in te slaan in Zijn bediening. Tot dan toe was Hij de enige prediker van het Koninkrijk geweest. Er waren veel discipelen, misschien tientallen of honderden discipelen. Het waren mensen die Hem overal volgden, die werkelijk in Hem geloofden en deel wilden uitmaken van wat Hij deed. Ze waren er niet alleen om het schouwspel van de genezingen te bekijken. Ze geloofden dat Hij de Messias was. Ze wilden deel uitmaken van Zijn beweging. Maar tot dan toe was Hij de enige leider. Hij was de enige die enige vorm van toezichthoudende taak had binnen deze groeiende beweging. En dus besluit Hij op dit punt dat het tijd is om enkele adjudanten te kiezen, enkele ondergeschikten die vervolgens leiding zouden geven aan de menigten en uiteindelijk aan de gemeente. We zien Hem op dit punt dus de twaalf uitkiezen, en dat betekent inderdaad een zekere koerswijziging. Hij is de Messias. Hij is de rabbi. Hij is de Leraar naar Wie iedereen wil luisteren. Hij is de Leider. Maar nu delegeert Hij een deel van het leiderschap aan anderen.

Dit gebeurt uiteindelijk wanneer een beweging groeit. Heel wat gemeenten zijn misschien begonnen met één prediker, één man die een zekere zalving had en een menigte aantrok. Maar uiteindelijk kon hij niet alles meer aan. Misschien was hij een goede prediker, maar het bestuur van de hele beweging werd onbeheersbaar. Daarom moest hij gezag delegeren. Wanneer een beweging het punt bereikt waarop de leider gezag aan anderen moet delegeren, betekent dit dat de beweging enigszins voorbij het punt is gegroeid waarop één leider haar nog kan besturen.

Natuurlijk wist Jezus ook wat de discipelen niet wisten, namelijk dat Hij Zelf niet langdurig aanwezig zou blijven. Op een dag zou Hij sterven. Op een dag zou Hij opstaan uit de dood en naar de hemel gaan, en Zijn beweging zou moeten doorgaan. Daarom moest Hij geschikte mannen hebben die het konden overnemen wanneer Hij weg zou zijn. Hij begint daar nu dus regelingen voor te treffen. Hij kiest, naar later blijkt, twaalf mannen uit.

In vers 13 staat:

En Hij klom de berg op en riep bij Zich wie Hij wilde; en zij kwamen naar Hem toe. En Hij stelde er twaalf aan om bij Hem te zijn, en om hen uit te zenden om te prediken, en macht te hebben om de zieken te genezen en de demonen uit te drijven.

MARKUS 3:13-15

Dan krijgen we hun namen:

En Simon gaf Hij de naam Petrus, en verder Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, de broer van Jakobus — aan hen gaf Hij de naam Boanerges, wat ‘zonen van de donder’ betekent —

MARKUS 3:16-17

Dat betekent zonen van de donder.

en Andreas en Filippus en Bartolomeüs en Mattheüs en Thomas en Jakobus, de zoon van Alfeüs, en Thaddeüs en Simon Kananites, en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.

MARKUS 3:18-19

En toen gingen ze een huis binnen.

18

Gebed en de keuze van de twaalf

Deze keuze werd op een berg gemaakt. In het Evangelie van Lukas werden deze twaalf uitgekozen op de berg waar Jezus de preek hield die wij gewoonlijk de Bergrede noemen. In Lukas 6 maakte Hij deze keuze van de twaalf en hield Hij direct daarna die preek voor hen. In Lukas noemen we die soms de Veldrede, omdat er staat dat Hij

afdaalde naar een vlakke plaats. Waarschijnlijk was dat een vlakke plaats op de berghelling, maar nog steeds op de berg. Daar ging Hij met de twaalf zitten en hield Hij die preek.

Maar in Lukas 6:12 lezen we soortgelijke informatie, die volgens mij iets uitvoeriger is dan wat Markus ons heeft gegeven. In Lukas 6:12 staat:

Het gebeurde in die dagen dat Hij naar buiten ging, naar de berg, om te bidden; en Hij bleef heel de nacht in gebed tot God.

LUKAS 6:12

Alleen Lukas vermeldt dat Hij de hele nacht in gebed doorbracht voordat Hij de twaalf uitkoos.

En toen het dag was geworden, riep Hij Zijn discipelen bij Zich en koos er twaalf van hen uit, die Hij ook apostelen noemde:

LUKAS 6:13

—dat was een grote groep—

Hier zien we dus het onderscheid tussen het woord discipel en het woord apostel. Apostel is een veel specifiekere term. Deze twaalf werden apostelen genoemd. Naast hen waren er veel discipelen. Hij riep alle discipelen bij Zich en koos er twaalf van hen uit om apostelen te zijn.

In de rest van de Evangeliën zul je zien dat de apostelen soms eenvoudigweg de discipelen worden genoemd. Soms maakt de context duidelijk dat de term ‘de discipelen’ naar de apostelen verwijst. Maar dat komt eenvoudigweg doordat een apostel nog steeds een discipel is. Tot op dit punt werden al deze mensen discipelen genoemd, maar nu kregen twaalf van hen een aanvullende titel. Ze waren nog steeds discipelen, maar nu waren ze ook apostelen, een specifiekere aanduiding.

Vervolgens gaat Lukas verder en noemt hij hun namen. Daarna zegt hij in vers 17 dat Hij met hen afdaalde en op een vlakke plaats bleef staan, samen met een menigte van Zijn discipelen. Er waren veel meer discipelen dan alleen de twaalf: een menigte van

Zijn discipelen en een grote mensenmassa. Daar staat dat Hij hun de zaligsprekingen begon te onderwijzen en de rede hield die wij gewoonlijk als de Bergrede beschouwen.

Markus neemt de Bergrede niet daadwerkelijk op en vermeldt die hier dus niet. Maar uit een vergelijking van Lukas met Markus maken we op dat ze allebei zeggen dat Hij een berg opging en degenen bij Zich riep die Hij wilde—in Lukas riep Hij Zijn discipelen bij Zich—en dat ze allebei zeggen dat Hij er twaalf uitkoos. Lukas vertelt ons dat Hij de hele nacht bad voordat Hij die keuze maakte.

19

De grote verantwoordelijkheid bij hun keuze

Ik denk dus dat we ervan uit moeten gaan dat Jezus dit beschouwde als een beslissing van behoorlijk groot gewicht. Er stond veel op het spel. Deze mannen zouden tenslotte ongeveer twee jaar lang worden opgeleid, en daarna zouden zij de hele beweging overnemen. Toen Hij hen uitkoos, hadden ze geen theologische opleiding en geen theologische achtergrond. Het waren vissers, tollenaars, revolutionairen en boeren. Ze waren niet echt het soort mensen dat normaal gesproken aan het hoofd van religieuze organisaties staat, en toch waren zij degenen die Hij koos.

Hoe koos Hij hen uit? Hij koos hen uit nadat Hij de hele nacht had gebeden. Ik denk dat we moeten begrijpen dat Hij wist dat Hij bij Zijn keuze leiding nodig had, want als Hij de verkeerde mannen koos, zou dat een slechte zaak zijn. We zouden kunnen zeggen: ‘Nou, Hij koos inderdaad een verkeerde man. Hij koos Judas.’ Maar eigenlijk zegt de Bijbel:

Maar er zijn sommigen onder u die niet geloven. Want Jezus wist van het begin af wie het waren die niet geloofden, en wie het was die Hem zou verraden.

JOHANNES 6:64

Hij koos zelfs met opzet een duivel onder de twaalf. Dat is interessant. God leidde Hem ertoe de twaalf te kiezen die Hij koos, waarbij Hij bewust iemand koos die Hem zou verraden.

Maar de andere elf moesten het soort mannen zijn aan wie volledig kon worden toevertrouwd dat ze aan Zijn beginselen zouden vasthouden, ernaar zouden leven en de beweging niet zouden uitbuiten. Denk daar eens over na. Jezus had de macht om waarschijnlijk tienduizenden mensen bijeen te brengen om naar Hem te komen luisteren. Ambitieuze leiders met een groot ego zouden misschien maar al te graag zeggen: 'Ik neem dit wel van U over.' En zodra ze die macht en invloed hebben, bederven ze die. Ze gebruiken die om veel geld voor zichzelf te verdienen. Laten we eerlijk zijn: het gebeurt voortdurend. Dit gebeurt voortdurend in de religieuze wereld. Zelfs wanneer een godvrezend man een beweging begint, gebeurt het vaak dat degenen die na zijn vertrek de leiding over de beweging krijgen, die macht gewoon uitbuiten. Ze maken er een instituut van, maken er iets van waarmee geld verdiend wordt, of bederven haar op een andere manier.

Macht bederft mensen, en Jezus zou deze mensen bij wijze van spreken veel macht geven. Hij zou hun de kracht van de Heilige Geest geven, zodat ze wonderen konden doen. Dat is beslist iets wat mensen vaak voor slechte doeleinden uitbuiten. Zelfs mensen die geen echte wonderen kunnen doen en alleen wonderen kunnen veinzen, buiten dat vaak uit voor kwade doeleinden. Maar als je werkelijk de macht van Jezus had om zieken te genezen, enzovoort, bedenk dan eens hoe je die zou kunnen gebruiken om jezelf te promoten.

Jezus moest mannen kiezen die op dat moment niet alleen uit het juiste hout gesneden leken, maar dat ook zouden blijven nadat Hij er niet meer was om toezicht op hen te houden. Ze moesten nederig genoeg zijn om de beweging niet de verkeerde richting op te sturen. Ze moesten trouw zijn aan Zijn beginselen, en dat waren trouwens geen gemakkelijke beginselen. Hij zei tenslotte ergens tegen hen:

Genees zieken, reinig melaatsen, wek doden op, drijf demonen uit. U hebt het voor niets ontvangen, geef het voor niets.

MATTHEÛS 10:8

Met andere woorden, ze zouden eropuit moeten gaan en geen geld vragen. Ze zouden anderen dienen en hun om niet geven wat ze zelf om niet hadden ontvangen. Dat is een beginsel dat niet veel religieuze leiders in praktijk hadden gebracht, en dat ook sinds

Zijn tijd maar weinig religieuze leiders in praktijk zouden willen brengen.

Al Zijn onderwijzingen stelden behoorlijk hoge eisen, en die eisen drukten het zwaarst op leiders. Jakobus zegt ons:

U moet niet allemaal leermeesters willen zijn, mijn broeders. U weet immers dat wij dan een strenger oordeel zullen ontvangen.

JAKOBUS 3:1

Waarom? Omdat leraren en leiders niet alleen hun eigen leven leiden; ze geven ook leiding aan het leven van andere mensen. Als zij dus de verkeerde kant opgaan, schaden ze niet alleen zichzelf, zoals een doorsneemens zou doen. Ze schaden zichzelf en iedereen die hen volgt.

De verantwoordelijkheid is hier enorm. Jezus moet de keuze maken. Hij bidt, Zijn Vader geeft Hem leiding, en Hij kiest deze mannen. We kunnen zien dat Hij de juiste keuze maakte. Gezien het feit dat Judas erbij hoorde te zijn, bleven de andere elf verbazingwekkend trouw. Ze bleven niet alleen trouw aan Zijn beginselen, maar trouw tot in de dood.

20

Trouw tot in de dood

Ik heb christenen gekend die behoorlijk ijverig leken toen ik hen ontmoette. Ik heb zelfs samen in de bediening gestaan met mensen die destijds ijverig voor God waren, maar ze zijn niet trouw gebleven tot in de dood. Sterker nog, ze zijn nu niet eens trouw aan God, en ze zijn niet dood. Ze werden zelfs ontrouw zonder dat ze met de dood werden bedreigd. Ze raakten gewoon verveeld. Ze werden het gewoon moe. Ze lieten zich gewoon door de wereld meetrokken. Het is moeilijk mensen te vinden die trouw kunnen blijven tot in de dood, zelfs als ze nu het type lijken dat dat zou doen.

In de Jezusbeweging waren er honderden of duizenden mensen die ik een beetje kende. Sommigen van hen kende ik goed. Ik zou met volle overtuiging hebben gezegd: 'Deze mensen zijn als de discipelen van Jezus,' want zo gedroegen ze zich toen. Ze

waren ijverig. Ze waren toegewijd aan de bediening. Waarschijnlijk is ongeveer vijftig procent van hen inmiddels afgevallen. Niet onder bedreiging met een vuurwapen, niet onder marteling. Ze vielen gewoon af omdat ze belangstelling kregen voor iets anders. Schandelijke, schandelijke ontrouw. Maar toen je hen in de jaren zeventig kende, toen ze jong waren, zou je die ontrouw nooit van hen hebben verwacht.

Deze mannen waren ongetwijfeld jonge mannen, behoorlijk jong, waarschijnlijk hooguit in de twintig. Ze waren kennelijk ijverig. Ze hadden alles achtergelaten om Jezus te volgen. Ze waren zoals de mensen uit de Jezusbeweging die ik kende. Maar deze mannen bleven wél trouw. Ze bleven zuiver, ze deden geen concessies en ze bleven trouw tot in de dood.

Jezus maakte duidelijk een goede keuze, maar Hij maakte niet de keuze die duidelijk goed leek. Want hoewel ze ijverig waren, hadden ze geen aangeboren of direct zichtbare kwalificaties. Voor zover we weten, had geen van hen ooit in het openbaar gesproken. Voor zover we weten, had geen van hen ooit leidinggegeven aan een organisatie. Petrus had een vissersbedrijf en Mattheüs was boekhouder geweest, maar dat waren niet echt de vaardigheden die van pas zouden komen bij het leiden van een geestelijke beweging.

Ze hadden geen natuurlijke bekwaamheden. Wat ze wel van nature hadden, was geloof. Ze waren trouw, en omdat ze trouw waren, gaf God hun Zijn Geest. Dat was de enige kwalificatie die ze nodig hadden. Nu ja, ze moesten ook door Jezus onderwezen zijn, want Hij zei tegen hen:

Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen.

MATTHEÛS 28:19-20

Deze mensen hadden dus slechts twee jaar opleiding onder de Meester nodig. Daarna hadden ze de zalving nodig. Ze hadden de Heilige Geest nodig. Afgezien van die twee dingen hadden ze helemaal niets waardoor ze veelbelovende keuzes leken. Maar de

keuze was duidelijk de juiste.

21

Vier doelen van het apostelschap

Waarvoor koos Hij hen nu? Dit is waarvoor de apostelen werden gekozen, en dat wordt in Markus duidelijker gemaakt dan in de andere evangeliën. De lijsten van de twaalf staan op vier plaatsen in het Nieuwe Testament. Hier, en ook in Mattheüs 10, vers 2 tot en met 4, worden de twaalf opgesomd, hoewel het daar niet gaat over het moment waarop Hij hen koos. Mattheüs 10 spreekt er achteraf over. Ze waren al eerder gekozen, en daar worden alleen de namen van Zijn twaalf genoemd. Maar hier in Markus 3 wordt ons verteld dat ze gekozen zijn. We hebben Lukas 6 gezien, waar in vers 14 tot en met 16 ook de keuze van de twaalf staat. Daarna geeft Lukas in het boek Handelingen opnieuw een lijst met hun namen. In Handelingen 1:13 staan hun namen zonder Judas, omdat die zich tegen die tijd had opgehangen.

We hebben dus vier lijsten van de apostelen. De namen zijn niet in alle vier de lijsten hetzelfde. De twee lijsten van Lukas zijn uiteraard hetzelfde, want dezelfde schrijver, Lukas, schreef Lukas en Handelingen. Mattheüs en Markus geven in wezen ook dezelfde lijst, met dien verstande dat sommige discipelen meer dan één naam hebben. Maar alleen Markus geeft ons zoveel bijzonderheden over de redenen waarom Jezus hen koos en waarvoor Hij hen koos. In vers 14 staat:

En Hij stelde er twaalf aan om bij Hem te zijn, en om hen uit te zenden om te prediken, en macht te hebben om de ziekten te genezen en de demonen uit te drijven.

MARKUS 3:14-15

22

Uitgekozen om bij Jezus te zijn

Vier dingen. Ten eerste: dat ze bij Hem zouden zijn. Niet iedereen mocht voortdurend bij Hem zijn. Toen ik jonger was, waren er mensen die vrienden van mij waren, of mijn vrienden wilden zijn, en die naar onze school kwamen. Ze hadden ervan gedroomd dat we gewoon voortdurend tijd met elkaar zouden doorbrengen. Toen ze ontdekten dat ik dingen te doen had en dat andere mensen ook aanspraak maakten op mijn tijd, waren ze enigszins gepikeerd. Mensen hebben tegen mij gezegd: “Dat lijkt niet erg op Christus. Jezus was voor iedereen benaderbaar.” Nu ja, Hij was inderdaad voor iedereen benaderbaar, maar niet voor iedereen beschikbaar. Iedereen kon naar Hem toe gaan, maar niet iedereen kon tijd met Hem doorbrengen.

Hij besteedde veel van Zijn tijd aan pogingen om bij de menigten vandaan te komen, maar niet bij Zijn discipelen vandaan. Zijn apostelen werden specifiek uitgekozen om het voorrecht te hebben voortdurend bij Hem te zijn. Andere mensen konden een deel van de tijd bij Hem zijn. Hij kwam uit Zijn afzondering tevoorschijn en diende de menigten, maar Hij trok Zich met Zijn apostelen terug. Hij stak het meer over om bij de mensen vandaan te komen, zodat Hij alleen met Zijn apostelen kon zijn.

Waarom? Dit waren mensen in opleiding. Hij moest hen opleiden. Hij had een bijzondere relatie met deze mannen. Het was alsof het lot van de hele wereld van die relatie afhing, want als Hij hen niet goed opleidde en daarna vertrok, zou alles vervolgens misgaan. Hij wist dus hoe Hij Zijn tijd moest verdelen over de vele mensen die aanspraak op Zijn tijd wilden maken. Hij wist dat God wilde dat Hij met sommige mensen een hechte relatie opbouwde, om belangrijke redenen.

Zelfs onder de apostelen stonden ze niet allemaal even dicht bij Hem. Er waren er drie, de eerste drie die in de lijst worden genoemd — Petrus, Jakobus en Johannes — die door Bijbelgeleerden soms de binnenste kring worden genoemd. Ze hadden namelijk duidelijk nog meer toegang tot Jezus dan de anderen. Er waren enkele keren dat Jezus Zich in een besloten situatie begaf: om het dochtertje van Jaïrus op te wekken, om de berg der verheerlijking op te gaan, of om in de hof van Gethsémané te bidden. Dan

nam Hij alleen die drie mannen mee. De andere negen werden daar niet bij betrokken. De andere negen konden veel vaker bij Hem zijn dan ieder ander buiten de groep, maar die drie stonden dicht bij Hem dan de anderen.

Paulus noemde die drie in Galaten de pilaren van de gemeente. Onder hen is er één die de discipel wordt genoemd van wie Jezus hield. Blijkbaar stond Hij zelfs nog dicht bij hem dan bij de anderen. Jezus had, net als ieder ander, in Zijn relaties met verschillende mensen verschillende graden van verbondenheid. Hij was niet voor iedereen in gelijke mate beschikbaar. Daarom moest Hij deze mannen uitkiezen om vaker bij Hem te zijn, om zoveel mogelijk bij Hem te zijn, zodat ze een intensieve opleiding konden krijgen voor hun toekomstige missie.

23

Uitgezonden en opgeleid om te prediken

Maar het ging er niet alleen om dat ze bij Hem zouden zijn, maar ook dat Hij hen eropuit zou sturen om te prediken. Dat Hij hen eropuit stuurde, houdt verband met hun titel: apostel. Het woord apostel betekent iemand die gezonden is. Het betekent in het bijzonder een afgezant, een ambassadeur of iemand die door een gezaghebbende instantie of persoon op een officiële missie wordt gestuurd. De apostel spreekt met het gezag van die instantie of die persoon. Daarvoor wilde Hij hen inzetten.

De andere discipelen, althans sommigen van hen, zouden ook gaan prediken. Bij één gelegenheid stuurde Hij er in Lukas 10 zeventig op uit om te prediken. Maar deze mannen zouden de voornaamste predikers worden. Wanneer je in het boek Handelingen leest, zie je in de eerste hoofdstukken dat duizenden mensen behouden worden, maar je treft er twaalf predikers aan. In Handelingen 2 lezen we:

De menigte discipelen bleef dagelijks volharden in het onderwijs van de apostelen, in de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden.

HANDELINGEN 2:42,46

En met grote vrijmoedigheid getuigden de apostelen van de opstanding van Christus.

HANDELINGEN 4:33

Er waren duizenden christenen, maar het waren deze twaalf mannen die het openbare getuigenis gaven.

Vaak denken we dat iedere christen een prediker zou moeten zijn. Volgens mij komt dat doordat we sommige geboden lezen die Christus aan de apostelen gaf, en aannemen dat dit algemene geboden voor iedere christen zijn. Hierdoor voelen sommige christenen zich zelfs veroordeeld, omdat ze het gevoel hebben dat ze het niet in zich hebben. Ze hebben niet wat ervoor nodig is om prediker te zijn. Ze kunnen niet goed voor een publiek spreken. Ze zijn verlegen. Ze knopen niet gemakkelijk een gesprek aan met vreemden. Wanneer ze dat wel doen, struikelen ze over hun woorden en voelen ze zich schuldig: 'Ik hoor het Evangelie te prediken, maar het lijkt er gewoon op dat ik die gave niet heb.'

Voel je niet schuldig. Niet iedereen is geroepen om te prediken. Iedereen heeft ergens een gave voor, maar dat is niet altijd prediken. Het lichaam van Christus heeft veel leden en veel functies. Prediken is er maar één van. In het boek Handelingen was slechts een minderheid van de christenen daadwerkelijk een openbare prediker. Dat is waarschijnlijk maar het beste ook. Want je kunt een pasbekeerde christen eropuit sturen om te prediken omdat hij ijverig is, maar hij weet nog niet eens wat de boodschap is.

Ik heb nieuwe christenen gezien die zo ijverig waren dat ze de straat op gingen om te prediken. Dan luister je en denk je: 'O, mijn hemel, ik hoop dat niemand hen hoort,' want ze zeggen alleen maar de verkeerde dingen. Ze hebben het Evangelie verkeerd begrepen. Hun houding is verkeerd. Alles is verkeerd. Dat zijn niet de mensen die je op de voorgrond wilt plaatsen om het Koninkrijk van God tegenover de wereld te vertegenwoordigen.

Jezus koos degenen uit die Hij op de voorgrond wilde plaatsen. Hij wilde hen grondig opleiden en Zich ervan verzekeren dat ze Zijn Geest hadden, Zijn houding hadden en Zijn begrip van de dingen hadden. De Bijbel zegt dat Hij hun alles

afzonderlijk uitlegde.

en zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet, maar Hij verklaarde alles aan Zijn discipelen als zij alleen waren.

MARKUS 4:34

Daarna kon Hij erop vertrouwen dat ze eropuit zouden gaan, de wereld tegemoet zouden treden en Hem en Zijn beweging zouden vertegenwoordigen. Daarvoor riep Hij hen.

24

Macht over ziekte en demonen

Toen gaf Hij hun macht om ziekten te genezen en demonen uit te drijven. Je zou kunnen zeggen: 'Hebben niet alle christenen die macht?' Niet in gelijke mate. Ik bedoel: niet allemaal in dezelfde mate. Ik geloof dat iedere christen voor een zieke kan bidden en kan zien dat God werkt als antwoord op zijn gebeden. Ik geloof dat iedere christen demonen kan bevelen en kan zien dat iemand bevrijd wordt. Mijn ervaring is dat christenen vaak voor zieken bidden of demonen proberen uit te drijven, en dat het hun gewoon niet lukt, ook al hebben ze een groot geloof.

Ik geloof dat God de zieken geneest en dat Hij demonen uitdrijft, maar ik denk niet dat iedere christen daarvoor dezelfde zalving heeft. Als God wil dat je het doet, zal Hij je daarvoor de nodige zalving geven. Maar voor deze mannen was het altijd Gods wil dat zij het deden. Dat was hun bediening. Hun bediening was tekenen en wonderen te doen, demonen uit te drijven en zieken te genezen, om zo de boodschap te bevestigen die Hij hun opdroeg te prediken.

Naast de apostelen waren er anderen die predikten en tekenen en wonderen deden. Stefanus bijvoorbeeld, een van de diakenen, en Filippus de evangelist deden allebei tekenen en wonderen en predikten allebei. Gelukkig prediken er behalve apostelen ook andere mensen, want er zijn niet veel apostelen. Er zijn evangelisten, mensen die wonderen doen en verschillende gaven van de Geest: de gaven van genezingen en de gaven om wonderen te doen. De apostelen hadden al deze gaven. Onder de rest van ons

zijn deze gaven verdeeld. Deze persoon heeft er één, die persoon heeft er één en weer iemand anders heeft er één of twee. Daarom zullen we niet allemaal evenzeer betrokken zijn bij het genezen van zieken, het uitdrijven van demonen of zelfs het prediken. Deze mannen wel. Dit zou hun voornaamste roeping worden. Ze zouden het voortdurend doen, en daarom koos Hij hen uit.

25

De namen van de eerste apostelen

De meeste namen zijn ondubbelzinnig. Met enkelen van hen hebben we al kennisgemaakt. De vier vissers staan bovenaan de lijst. Daarna worden Filippus en Bartolomeüs genoemd. Zij zijn eerder in Markus nog niet genoemd, maar in het Evangelie van Johannes worden zij genoemd als de eerste discipelen die Jezus riep. Filippus werd in Johannes 1 geroepen en hij haalde zijn vriend Nathanaël erbij.

Men neemt meestal aan dat Natanaël dezelfde man is als Bartolomeüs. Bartolomeüs betekent zoon van Tolomeüs. 'Bar' betekent in het Hebreeuws 'zoon van'. Bartolomeüs betekent dus eigenlijk zoon van Tolomeüs, of, in het Grieks, zoon van Ptolemeüs. Blijkbaar was Natanaël de naam van die man, volgens het Evangelie van Johannes. Johannes noemt hem alleen Natanaël. De andere evangeliën noemen hem alleen Bartolomeüs, maar hij is blijkbaar Natanaël, de zoon van Talmai. Daarom kon hij bij zijn eigen naam worden genoemd, of eenvoudigweg als zoon van zijn vader.

Filippus en Bartolomeüs worden hier vervolgens genoemd, hoewel ze verder niet in de synoptische evangeliën zijn genoemd. In Johannes worden ze genoemd als mensen die als eersten geroepen werden. Mattheüs is eerder in dit Evangelie alleen genoemd onder de naam Levi. Markus gebruikt beide namen voor hem. In hoofdstuk 2 wordt hij Levi genoemd; hier wordt hij Mattheüs genoemd:

en Andreas en Filippus en Bartolomeüs en Mattheüs en
Thomas en Jakobus, de zoon van Alfeüs, en Thaddeüs en
Simon Kananites,

MARKUS 3:18

26

Simon de Zeloot, Taddeüs en Judas

Ik wil misschien even zeggen dat de Engelse weergave ‘Simon the Canaanite’ in de New King James is overgenomen uit de Old King James. De HSV heeft hier ‘Simon Kananites’ en bevat die specifieke vertaalfout dus niet. De Old King James vertaalde het als ‘Canaanite’. Dat is misleidend. Deze man was geen Kanaäniet. In de Griekse tekst staat ‘Canaanian’: C, A, N, A, N, A, E, A, N. Het lijkt een beetje op een Canaanian. Iemand uit Kanaän? Nee. ‘Canaanian’ is Aramees voor ‘zeloot’. Het is een Aramese transliteratie, het Aramese woord dat ‘zeloot’ betekent.

In Lukas en Handelingen wordt hij in de lijst Simon de Zeloot genoemd. In Mattheüs en Markus wordt hij in het Grieks Simon de Canaanian genoemd. Maar de vertalers van de King James kenden in 1611 niet erg veel Aramees en dachten ten onrechte dat het woord een Kanaäniet betekende. Daarom noemt de King James hem Simon the Canaanite. De New King James volgt dat slaafs en ten onrechte, maar hij is geen Kanaäniet. Hij is een zeloot. Hij is lid van de partij van de zeloten.

Dan wordt daar Taddeüs genoemd. In de andere lijsten wordt hij soms ook Judas, niet Iskariot, genoemd. In één lijst wordt hij ook Lebbeüs genoemd. Hij is de discipel met drie namen: Lebbeüs, Taddeüs en Judas, niet Iskariot.

Dan heb je in vers 19:

en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.

MARKUS 3:19

Voor ons blijft er geen enkel raadsel over wie de man zal zijn. Zodra we Judas Iskariot ontmoeten, wordt ons verteld dat hij degene is die het gedaan heeft. Markus zou geen goede schrijver van detectiveverhalen zijn. Het is alsof je aan het begin van een detectiveverhaal zegt dat de butler het gedaan heeft, voordat je zelfs maar weet wat de zaak is. Hoe dan ook, Judas is degene die Hem verraden heeft, en toen:

ze gingen het huis binnen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 5:17-19
- Markus 2:27
- Markus 2:28
- Markus 3:1
- Markus 3:3
- Markus 3:4
- Markus 11:28
- Markus 11:29-30
- Markus 11:31
- Markus 11:33
- Markus 3:5
- Efeze 4:31
- Efeze 4:26
- Psalmen 4:5
- Spreuken 22:3
- Hebreëën 11:7
- Lukas 23:34
- Mattheüs 5:44
- Mattheüs 5:39
- Kolossenzen 3:13
- Mattheüs 14:28
- Markus 3:7-8
- Markus 3:9
- Markus 3:10-12
- Markus 3:13-15
- Markus 3:16-17
- Markus 3:18-19
- Lukas 6:12
- Lukas 6:13
- Johannes 6:64

- Mattheüs 10:8
- Jakobus 3:1
- Mattheüs 28:19-20
- Markus 3:14-15
- Handelingen 2:42,46
- Handelingen 4:33
- Markus 4:34
- Markus 3:18
- Markus 3:19

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.